

Ölçme

Herhangi bir niteliğin gözlenmesi ve gözlem sonucunun sayılarla yada başka sembollerle ifade edilmesidir. ölçme durumunun mümkün olduğunca günlük yaşama benzer hale getirilmesidir. Soruları farklı iki ölçme aracından elde edilen sonuçlar karşılaştırılmaz. Üç unsurdan oluşur:

1. Ölçülecek niteliğin olması
2. Niteliğin gözlenebilmesi
3. Gözlem sonuçlarının amaca uygun sayı ve sembollerle gösterilmesi.

Doğru olan bir ölçme uygulamasında;

1. Kazanımlara ulaşılma düzeylerinin olasılık modelleri içinde yorumlanması,
2. Gelişimin takip edilerek zaman içinde öğrencilerin hangi becerileri geliştirmiş olabileceğinin yine olasılık modelleri çerçevesinde yorumlanması,
3. Birden fazla ölçme sonuçlarına dayanarak öğrencilerin geliştirmesi gereken beceriler konusunda yönlendirilmesi,
4. Farklı puan aralıklarında öğrencilerin genel olarak hangi olasılıkla hangi becerileri gösterdiğinin yorumlanması

üzerinde durulmalıdır.

- Örtük Özellik: Ölçmek istediğimiz özellik karmaşıksa özellik örtüktür.

Ölçme Türleri

1. Doğrudan Ölçme

Ağırlık ve uzunluk gibi kavramlar (kantar, metre...) ile ölçülebilmesi.

2. Dolaylı Ölçme

Doğrudan gözlenemeyen, yeterli duyarlılıkta ölçülemeyen özelliklerdir. Havanın sıcaklığını termometre ile ve eğitimde zeka, başarı ve kişilik ölçmeleridir.

- Ölçme araçları standart (m, kg, standart test) ve standart olmayan (adım, karış, öğretmenin hazırladığı test) olarak ikiye ayrılır.

Ölçek

Nesnelere sayılar vermede ve nesnelere kullanılması uyulması gereken kuralları belirtmek için kullanılır. 4 tanedir:

1. Sınıflama Ölçekleri

Bir ölçüt ve büyüklükler dikkate alınmaksızın yapılan ölçektir. Yani benzerlik ve farklılıklara bakılır. Örneğin: Cinsiyet ve Medeni durum sınıflandırmaya en iyi örnektir. Eğitimde pek kullanılmaz. Bu ölçekte sayılar miktar belirtmediği için matematiksel işlem yapılmaz.

2. Sıralama Ölçekleri

Nesne veya insanların bir özelliğe en az sahip olandan, en çok sahip olana ya da tam tersine yapılan ölçeklerdir. Eğitimde kullanılır.

3. Eşit Aralıklı Ölçekler

Nesne veya insanların belli bir başlangıç noktasına göre ve belli bir özelliğe sahip oluş derecesi bakımından eşit aralıklarla sıralanmasıdır. Termometre ve takvim örnektir. Yaygın olarak kullanılır. Bir başlangıç (0) sıfır noktası ve değişmez bir birim vardır. İsteğe göre başlangıç noktası seçilir. Bu yüzden karşılaştırmalar yapılmaz. Birimler toplanıp, çıkarılabilir. Örnek: 60 alan öğrenci 30 alan öğrenciden 2 kat zeki denmez.

4. Eşit Oranlı Ölçekler

Gerçek (0) sıfır vardır. Metre, kg, saat örnektir. Aynı zamanda bunlar eşit aralıktır. Gerçek sıfır olduğundan her türlü matematiksel işlem yapılır. 60 alan öğrenci 30 alan öğrenciden 2 kat zekidir.

Ölçmede Sıfır

- 1- Futbolcunun attığı gol sayısı = **Mutlak Sıfır**
- 2- Futbolcunun maç performans puanı = **Bağıl Sıfır**
- 3- Sepetteki elma sayısı = **Mutlak Sıfır**
- 4- Havanın sıcaklığı = **Bağıl Sıfır**
- 5- Dolabın yüksekliği = **Mutlak Sıfır**
- 6- Ağrı Dağı'nda yüksekliği = **Bağıl Sıfır**

7- Bir sepet portakalın ağırlığı = **Mutlak Sıfır**

8- Öğrencinin zeka puanı = **Bağıl Sıfır**

9- Öğrencinin başarı puanı = **Bağıl Sıfır**

10- Öğrencinin Türkçe dersi tutum puanı = **Bağıl Sıfır**

11- Bir ilçenin nüfus miktarı = **Mutlak Sıfır**

12- Bir ilin rakımı = **Bağıl Sıfır**

13- Sınav süresi = **Mutlak Sıfır**

Değerlendirme

Karar verme sürecidir. Ölçme, Ölçüt ve karar olmak üzere 3 unsurdan oluşur.

- **Durum Belirleme:** Kişinin var olan durumun belirlemek içindir. Değerlendirme yapılmaz ilgili konuyla ilgili bilgisini anlamakta kullanılır. Durum belirlemede değerlendirme yapılmaz.

a) Ölçme

Değerlendirme için gerekli olan gözlem sonuçlarının elde edilmesi

b) Ölçüt

Sonuçta esas alınan yargı. Karar süresi boyunca değiştirilmez 2'ye ayrılır.

1.Mutlak Ölçüt

Değerlendirilecek grup önceden belirtilir.

2.Bağıl Ölçüt

Grubun başarı ortalamasına bakılır.

c) Karar

Değerlendirme sonucu.

Değerlendirme Türleri

1. Mutlak Değerlendirme

Ölçme sonuçlarının karşılaştırıldığı ölçüt. Önceden belirlenmiş bir ölçüt var. 50 ile geçilen dersten öğrenci 70 almışsa başarılıdır. Bir yer ve zamana göre değişmeyen ölçüttür. Eğer bir sistem özellikle öğretim programları kapsamındaki kazanımlara ilişkin yorum yapmak amacıyla ise mutlak değerlendirme daha doğru bir yaklaşım olacaktır. Ancak o zaman öğrenci gruplarının ne tür becerilerde güçlü oldukları ortaya çıkarılacaktır. Ne yazık ki ülkemiz de uygulanan sınavların hiçbiri “mutlak değerlendirme” yaklaşımını kullanmamaktadır.

2. Bağlı Değerlendirme

70 alan öğrencinin başarılı sayılması diğer öğrencilerin puanlarına bağlıdır. Bir yer ve zamana göre değişen ölçütlerdir. Belli bir ölçüt yoktur. Bir dersin başında ve sonunda başarıyı ölçmek ve karşılaştırmak bağlı değerlendirmedir.